

Parken tot de fraaiste en belangrijkste voorbeelden uit deze periode. Door de hoge kwaliteiten is het gebied in 2005 aangewezen tot rijksbeschermd stadsgezicht. Dit betekent niet alleen dat de waarde van het gebied op landelijk niveau is erkend, maar ook dat gestreefd wordt naar behoud van de historische, stedenbouwkundige en architectonische kwaliteiten. Kortom, De Parken is een wijk om zuinig en trots op te zijn.

Oranjepark

Het Oranjepark is gelegen in het voor Apeldoorn belangrijk rijksmonumentale stadsgezicht De Parken. Het park is samen met de spoorlijn in 1876 in gebruik genomen in aanwezigheid van Koning Willem III. Samen met burgemeester Van Hasselt en andere hoogwaardigheidsbekleders trok het gezelschap na de opening van de spoorlijn naar het park in open koetsen over de nieuw aangelegde Stationsstraat. De Koning wandelde het park rond dat met zijn toestemming Oranjepark mocht heten en bewonderde de feestverlichting. De bevolking mocht 's avonds genieten van de feestverlichting en een spetterend vuurwerk. Voor het notabele gezelschap was er een feest op het paleis.

Ga verder langs het Oranjepark en vervolg de Regentesselaan bij de verkeerslichten.

Sla na de verkeerslichten de eerste weg linksaf, de Canadalaan, in.

Ga het fietspad op en ga voor de Grote Kerk naar de verkeerslichten. Steek hier over en sla meteen linksaf de Loolaan in. Sla de tweede weg (alleen voor fietsers) rechtsaf in. Dit is de Sprengenweg. Houd de Sprengenweg aan als hij een rare links-rechts knik maakt.

Waar de gescheiden (door een spreng) weggedeeltes weer samenkomen heeft rechts het Julianaziekenhuis gestaan.

Julianaziekenhuis

Het Juliana ziekenhuis kwam voort uit de eerste ziekenhuizen in Apeldoorn: het ziekenhuis aan de Sprengenweg (uit 1886) en het Kinderziekenhuis Mary (uit 1887). In 1936 mocht het ziekenhuis de naam Juliana Ziekenhuis dragen. In de jaren die volgden, groeide het ziekenhuis uit tot een groot, modern ziekenhuis. Was het Juliana ziekenhuis in het begin nog slechts een statige villa met fraaie raamdetaïls en opvallende torentjes, in de loop der jaren werd er flink uitgebreid. In de jaren zestig van de vorige eeuw kwam er nieuwbouw bij in de vorm van hoogbouw. Samen met het Lukas ziekenhuis ging het Juliana Ziekenhuis in 1986 over in Ziekenhuiscentrum Apeldoorn, met de locaties Lukas en Juliana. In 1999 fuseerde het Ziekenhuiscentrum met het Streekziekenhuis Het Spitaal in Zutphen en ontstond Gelre Ziekenhuizen. De locatie Lukas onderging vanaf 2003 een grondige renovatie, waarna de locatie Juliana in 2009 werd afgestoten. De vestiging Juliana werd in 2013 gesloopt.

Vervolg de Sprengenweg. Deze gaat over in de John F. Kennedylaan waar je het fietspad kunt vervolgen. Dan kom je bij een rotonde. Deze ga je rechtsom en dan neem je de derde afslag: dit is de Laan van Spitsbergen. Dan neem je de eerste weg rechts: dit is de Asselsestraat. Deze houd je aan, ook als hij onverhard wordt, dan neem je het fietspad aan de linkerkant.

Als het fietspad van de linkerkant naar de rechterkant wisselt kom je in de buurt van de Ruetbron. Op de eerstvolgende kruising met een bospad ga je linksaf, dan meteen het eerste bospad rechtsaf. Na zo'n 200 meter aan de rechterkant ligt de Ruetbron. Deze kan in droge tijden nauwelijks waargenomen worden.

Ruetbron

In het bos links ligt de Ruetbron, waar volgens overlevering Napoleon zijn paarden te drinken heeft gegeven. Het ligt in een ongerept stukje moerasgebied. Wie er een blik op wil werpen, kan de fietstocht onderbreken voor een korte wandeling. De Ruetbron heeft deel uitgemaakt van de fonteinleiding van Hoog Soeren naar Paleis Het Loo en voegde hier ook water aan toe. De fonteinleiding was aangelegd om de Koningsfontein dertien en een halve meter hoogte kunnen laten spuiten.

Ga terug naar het fietspad op de Asselsestraat en ga verder. Aan het eind kom je bij de spoorlijn. Deze steek je over en neem dan meteen het eerste fietspad linksaf parallel langs de spoorlijn. Het fietspad buigt naar rechts en kronkelt door het Willemsbos, langs de Willemsboom om uit te komen op de Hoog Buurloseweg.

Willembos en Willemsboom

Het naam Willemsbos is niet van Koninklijke oorsprong. Dit bos heet naar de zoon van de rijke Amsterdammer A. Beckeringh, die het aan het begin van de 20^e eeuw kocht en gegrepen werd door de idealen van de Oranjabond.

De Oranjabond van Orde was een landelijke instelling, opgericht in 1893, die zich het lot van de arbeiders aan het einde van de 19^e eeuw aantrok. Het doel was "te trachten naar voorkoming van maatschappelijke wanorde' door trouw te zijn aan het Oranjehuis en 'die trouw bij anderen op te wekken' en door minder bedeeden de helpen. De leden van de Oranjabond waren welgestelden met belangrijke maatschappelijke posities die sociaal zwakkeren een menswaardiger bestaan wilden bezorgen, onder meer door werklozen in te zetten voor het ontginnen van woeste gronden.

Sla op de Hoog Buurloseweg linksaf. Steek de drukke Europaweg over en vervolg de Hoog Buurloseweg. Sla op de volgende kruising linksaf de Brouwersmolenweg in. Sla dan de tweede weg rechtsaf Doornenburg in. Dan neem je de eerste weg linksaf Vanenburg. Aan het einde sla je linksaf Slangenburg in en meteen rechtsaf Batenburg. Op de splitsing rechts aanhouden richting de huisjes en dan links aan houden het smalle voetpad op. Aan de linkerkant een omheinde boom, de Beatrix en Clausboom.

Herinneringsboom Batenburg

In de Batenburg is een linde geplant in 1999 ter vervanging van de herinneringsboom in de voormalige tuin van het consultatiebureau aan de Ugchelseweg 92, nu een particulier woonhuis. Deze witte paardenkastanje werd op 20 maart 1991 geplant vanwege het 25-jarige huwelijk van Koningin Beatrix en Prins Claus.

Vervolg je weg langs de Batenburg richting de hervormde Bronkerk van Ugchelen. Steek de Hoenderloseweg over de G.P. Duuringlaan in. Ga op de kruising rechtdoor. Ga dan de eerste weg links de Boogaardslaan in. Op de hoek bij het dorpshuis staat de Julianabeuk.

Julianabeuk

In 1937 werd de rode beuk geplant in aanwezigheid van de schoolkinderen van de lagere school De Touw ladder, ter gelegenheid van het huwelijk van Prinses Juliana en Prins Bernhard. De bank om de boom is geplaatst toen de Vereniging Ugchelens Belang zijn 100^e verjaardag vierde.

We vervolgen de Bogaardslaan en slaan de eerste weg linksaf de Jan van Houtumlaan in. Einde weg rechtsaf Ugchelseweg. We nemen de derde weg linksaf de Ugchelsegrensweg. Aan het einde steken we de Europaweg over en slaan linksaf het fietspad op. We nemen de eerste weg rechtsaf de onverharde Ordermolenweg. Deze gaat over de spoorlijn en gaat over in verharding. Linksaf Berghuizerweg. Op deze hoek aan de linkerkant staat een nieuwe woning waar vroeger het Waardmanshuis stond.

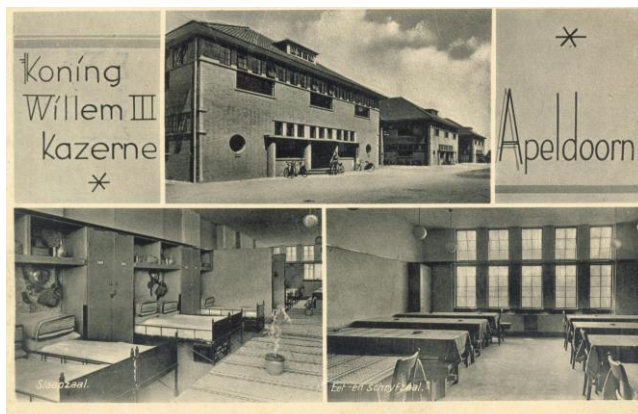
Waardmanshuis

Het zogenoemde oude Waardmanshuis is er niet meer. Het is vervangen door nieuwbouw op de hoek van de Ordermolenweg en de Berghuizerweg. Meer dan vier eeuwen stond hier het boerderijtje (zie foto) aan de rand van de wijk Orden, waar vanaf 1693 de 'waardman' woonde, de opzichter over de leidingen die de fontein in de tuin van Paleis Het Loo voedden. Hier, (waar) niet ver vandaan, liggen namelijk de sprengenbronnen van de Orderleiding, zo'n 13 meter hoger dan het bassin van de Grote of Koningsfontein in de boventuin van het Paleis. Ze voerden het water aan voor de lagere stralen, de hoogste kwamen uit hoger gelegen bronnen in Assel.

Vervolg Berghuizerweg. De naam verandert in de Sportlaan. We fietsen hier langs de Koning Willem III Kazerne.

Koning Willem III – kazerne

De Koning Willem III-kazerne werd gebouwd in 1938-1940. Het initiatief tot de bouw hing samen met de toenemende oorlogsdreiging vanuit Duitsland. Op 22 september 1937 werd in de Tweede Kamer het wetsontwerp ingediend dat de bouw van nieuwe kazernes in diverse plaatsen mogelijk maakte. Er werd bepaald dat de gebouwen uiterlijk in maart 1939 moesten worden opgeleverd. Nadat de wet was aangenomen werd begonnen met de voorbereidingen voor de betreffende kazernes.

Ten behoeve van de Willem III-kazerne stelde de gemeente Apeldoorn voor een symbolisch bedrag het benodigde terrein beschikbaar. De bouw was een belangrijke impuls ter verbetering van de werkgelegenheid (crisisjaren!). Precies één jaar voor de Duitse inval, op 10 mei 1939, werd het complex overgedragen aan de garnizoenscommandant. De kazerne was toen nog niet geheel voltooid, maar bood reeds voldoende ruimte voor de eenheden die er gelegerd dienden te worden.

In de Koning Willem III-kazerne is nu het opleidingscentrum voor de Koninklijke Marechaussee gevestigd. De naastliggende Frank van Bijnenkazerne (ontstaan omstreeks 1965) doet dienst als locatie voor de staf van de Eerste Divisie van de Koninklijke Landmacht.

Bij de Frankenlaan gaan we naar de linkerkant van de weg om het fietspad te nemen. Steek bij de verkeerslichten de Laan van Spitsbergen over en ga linksaf. Het fietspad maakt een bocht naar rechts naar de Texandriiaan. Hier linksaf, volgen Doorgaand Verkeer. Rechtdoor het fietspad weer op. Op de kruising bij de verkeerslichten rechtsaf de Asselsestraat in. Deze vervolgen tot het bord met fietsknooppunt 59 bij het oude seinwachtershuisje. Hier rechtsaf de Prinses Beatrixlaan in (in de richting van knooppunt 50).

Koningslijntje

Vanaf de spoorlijn Amersfoort-Apeldoorn was er een aftakking over de Prinses Beatrixlaan en de Koning Lodewijklaan naar Paleis Het Loo. Er wordt gewerkt door de gemeente aan een herinneringsbeeld aan deze zogenoemde Koningslijn op de hoek van de Prins Willem Alexanderlaan. Koning Willem III, die in 1849 zijn vader was opgevolgd, en graag op Het Loo kwam, wilde graag meebetalen aan de kosten voor de aanleg van de Oosterspoorlijn, maar dan moest het spoor wel langs Het Loo lopen. Uiteindelijk kwam er een compromis. De spoorlijn kwam er, maar dan langs de zuidkant van het dorp, de Koning kreeg zijn eigen aftakking naar het Paleis.

Bij de volgende voorrangsweg slaan we linksaf, dit is de Prins Willem Alexanderlaan. Op de hoek van de Waterloseweg (de derde weg rechts) zien we een boom met steen, dit is ook een Koningslinde.

Koningslinde

Ter gelegenheid van de inhuldiging van Koning Willem Alexander op 30 april 2013 is deze Koningslinde gepland op de hoek van de Prins Willem Alexanderlaan en de Waterloseweg.

We volgen de Prins Willem Alexanderlaan en steken over bij de verkeerslichten.

Bij de volgende verkeerslichten gaan we rechtsaf de Kalverstraat in.

Op de kruising gaan we rechtsaf de Hoofdstraat in en volgen deze zodat we weer op het beginpunt bij het station uitkomen.

Samenstelling:

Route: Fietsgilde Apeldoorn

Tekst: Gemeente Apeldoorn

Bronnen:

- Monumentenbeschrijvingen, Monumenten Advies Bureau Nijmegen in opdracht van de gemeente Apeldoorn.
- Het beste van Apeldoorn, 2009.
- Sporen van Oranje door Wim H. Nijhof, 2008.
- www.geheugenvanApeldoorn.nl
- Ter herinnering aan ... kleine monumenten in Apeldoorn, Jantine Heiner ea., uitgave SAM 2000.
- Bron: Cultuurhistorische brochure De Parken nr. 10, gemeenten Apeldoorn, 2005.

Meer informatie:

De digitale routes zijn te downloaden via de site van het Erfgoedplatform Apeldoorn

Oplage:

500 exemplaren

De digitale routes (ook voor gps) zijn te downloaden via www.monumentendagenapeldoorn.nl

